

„Fantasztikus élmény volt a Bábel című előadás!”

Központi irányítás előnyökkel

Tolnai József

Végzettsége: ELTE BTK magyar- orosz- összehasonlító irodalomtörténet szakos középiskolai tanár, közoktatási vezető, oktatási projekt szakértő.

A kollégiummal munkakapcsolatban töltött időszak: 10 év. 2007-2017.

A munkakapcsolat jellege: az OFI igazgatóhelyetteseként, az Arany János Programiroda vezetőjeként, az AJKSZP monitorozójaként szakmai felügyelet; kollégiumi rendezvények meghívott vendége.

Jelenlegi munkahelye: OH Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum hivatali főtanácsosa, szakmai és kommunikációs referense.

Annak idején, ez 2007-ben volt, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) kért fel az Arany János Programok programirodájának vezetésére. A programiroda a 2007/2008. tanévet megelőzően két országos alprogramot irányított, az Arany János Tehetséggondozó és az Arany János Kollégiumi Programot, majd ezt követően részt vett az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program előkészítésében és beindításában. A Városi Kollégium a Varga Katalin Gimnázium partnereként a tehetséggondozó és több helyi szakiskolával együttműködve a kollégiumi-szakiskolai programban is részt vett, sikeres pályázatait követően. Így már a programiroda-vezetői munkám legelején kapcsolatba kerülhettem *Jusztin László* igazgató úrral, és a programokat akkor Szolnokon vezető, azóta már az intézmény igazgatójaként dolgozó *Brahmi Ilonával*. Az első személyes találkozásonkra 2007 őszén került sor, az AJTP évnyitóján, a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium és Kollégiumban. Ekkor mutattak be a program résztvevőinek a programiroda új vezetőjeként.

A későbbiekben sokszor jártam Szolnokon, különböző szakmai és egyéb programokon, amiket a Városi Kollégium szervezett, s amelyeken mindig nagyon szívesen és örömmel vettem részt. Sőt, miután a programiroda megszűnt, és nekem más feladatomban lettem az OFI-ban,

2017-ben még megbízást kaptam monitorozásokra, és abban az évben, ha jól emlékszem június 1-jén Szolnok az Arany János Kollégiumi- Szakközépiskolai Program (AJKSZP) kapcsán ismét a „helyszínemmé válhatott”.

A kollégium „előéletét” illetően tudomásom volt róla, hogy a szolnoki kollégium 1996-tól működik több kollégiumból egybeszervezett önálló közoktatási-nevelési intézményként. Ezt bátor, újszerű kezdeményezésnek tartom. Őszintén szólva nekem először kétségeim lettek volna amiatt, hogy a kollégiumok így talán elveszítik önállóságukat, és a hosszú évek során kialakult személyes „jellemvonásaikat”, arculatukat. A Városi Kollégium létrejötte után 10 évvel ismertem meg az intézményt, és a személyes tapasztalataim viszont egyáltalán nem ezt mutatták. Tudtam, hogy a kollégák közül többeknek nem tetszett ez a kezdeményezés, változás, de aztán az idő előrehaladtával jelentős részük – úgy láttam –, elfogadta a „központi irányítást”, mert élvezhették annak előnyeit úgy, hogy a tagintézmény-kollégiumok közben nem veszítették el saját „identitásukat” sem. Amit előnynek éreztem a tapasztalataim alapján, az nyilván nem a teljes lista, hiszen én nem a kollégiumokban dolgoztam. Viszont láttam megvalósulni a jogegyenlőséget, esélyegyenlőséget, az egységes vezetői elképzeléseket. Az utóbbihoz nyilván szükség volt Jusztin László vezetői, szakmai tapasztalataira, melyeket több éven át megtapasztaltam az Arany programok révén. Ha jól láttam, a bürokrácia is tudott némileg csökkenni ezzel a kezdeményezéssel, és az sem árt az egy városban működő kollégiumoknak, ha az értékelésük, a támogatásuk és a lehetőségeik is azonos szinten és módszertannal valósulnak meg. Az általam említett „egyenlőségek” nyilván nemcsak a kollégiumban dolgozók, hanem a kollégisták számára is előnyt jelentettek.

A szolnoki kollégiumban 2012-ben történt vezetőváltásra jól emlékszem, mivel éppen akkor kaptam más feladatot az OFI-ban. Nagyon örültem annak is, hogy a korábban az Arany János Programok vezetőjeként, helyi irányítójaként – programfelelősként – dolgozó pedagógus került az intézmény élére. Az ugyanis nagyon fontos, hogy a programban résztvevő iskolák igazgatói a lehető legtöbbet tudjanak ezekről a programokról. Az új igazgatónővel 2017-ben találkoztam Szolnokon egy AJKSZP monitorozáson, és annak is nagyon örültem, hogy *Brahmi Ilona* az AJKSZP-s jelenlegi és volt kollégák által szervezett Arany Klub programokon is részt vett Budapesten. Ezek az összejövetelek olyan kollégák számára is találkozási lehetőséget biztosítottak, akik már nem dolgoznak az adott iskolában, vagy magában a programban. Ezek a találkozók nem hivatalos „munkakapcsolatok”, de mindenképpen az Arany János Programok érdekeit is szolgálják.

Számos emléket őrzök a szolnoki kollégiummal kapcsolatban. Jól emlékszem arra, hogy 2011-ben a Szolnoki Szigligeti Színházban a városi középiskolák tanulói adtak elő színdarabokat, és a Szolnok Városi Kollégium Babel című előadása fantasztikus élmény volt ezen az eseményen. Ha jól emlékszem, *Csengeri Gábor* rendezte a darabot. De többször vettem részt a kollégium művész tehetségeinek előadásán is, ahol a kollégisták táncoltak, szavaltak, különböző hangszereken játszottak, és még sorolhatnám. Igazán nagy élmény volt, utólag is köszönöm. Persze a kollégium sok fontos szakmai rendezvénynek is szervezője és helyszíne volt. Emlékszem, az Arany programokban résztvevő kollégák nagyon szívesen jöttek el ezekre is Szolnokra: a kiskonferenciákra, workshopokra, a különböző témájú szakmai napokra.

Emlékszem arra is, hogy az egyik szolnoki szakmai napon a résztvevőknek egy-egy általuk fontosnak tartott mondatot kellett mondaniuk az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programról. Előkeresve az elmentett dokumentumaimban ezeket a mondatokat, most felidézném őket: *„Egy jól működő innováció, amiben vannak még feladataink, de arra már alkalmas, hogy országosan kiterjesszük.”*; *„Felrázta az intézményt, esélyt és élményt nyújt.”*; *„A program céljai, feladatai jók, olyan réteget (HHH) céloz meg, melynek szüksége van támogatásra minden szinten (tanulási, mentális, kulturális).”*; *„A rászoruló tanulók segítése, felzárkóztatása, szakmához juttatása.”*; *„A felkarolt tanulókat sikeressé teszi, célba juttatja, a kollégiumokat megújítja.”*; *„A célok jók, az út irányai is jók, pénzügyi és jogi stabilitás és állandóság kell.”*; *„Innovatív pedagógiai lehetőség, amivel élni kell, mert szükség van rá, és ha jól csináljuk, minden résztvevő számára rendkívül hasznos.”*

És természetesen ott voltam a *Jusztin László*, ma már címzetes igazgató nyugdíjba vonulása alkalmából rendezett eseményen is. Talán még méltattam is nagyszerű munkásságát egy rövid beszédben, de arra jól emlékszem, hogy szívből gratuláltam neki és kinevezett utódjának, *Brahmi Ilonának* is.

A Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium sok Szolnokról és környékéről származó tehetséges diákot felfedezett. Ehhez mind az AJTP, mind pedig az AJKSZP komoly segítséget és rutint biztosított, hiszen ezek a programok a hátrányos helyzetű tehetségek megtalálásáról, tehetségük kibontakoztatásáról és támogatásáról szólnak. Sajnos 2012 óta már nem a tehetséggondozásban dolgozom, így a jelenlegi magyarországi helyzetről csak közvetett ismereteim vannak. Viszont abban biztos vagyok, hogy amíg az Arany János Programok működnek, addig ez a fajta tehetséggondozás a hátrányos helyzetűek számára egyedi,

szakmailag is kiváló lehetőséget biztosít. Visszaemlékezésemet két monitori jelentésből származó idézettel szeretném zárni.

Orosz Lajos (2008): „A kollégium tapasztalt projektek menedzselésében és folyamatok tervezésében, irányításban. A dokumentáció a tevékenységek szinte minden szintjére kiterjedő. A tevékenységeik a program felhívása szerint tervezettek. A tervezett belső indikátorok teljesültek.”

Tolnai József (2012): „Örvendetes jelenség, hogy az AJKSZP-ben végzettek közül sokan szereznek érettségit. Mivel kötődnek a kollégiumhoz és Szolnokhoz, ide jönnek vissza tovább tanulni.”

Úgy gondolom, és remélem, hogy ezek a mondatok most is jellemzik a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium tevékenységét. Minden szempontból további sikereket kívánok!

Tolnai József

Tolnai József (jobbról a harmadik) Zánkán, programiroda-vezetőként a „völgyteknőben”